

К.о. 10/15

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І Мистецтв України
РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ КУЛЬТУРИ

РИТМІКА І ТАНЕЦЬ

Програма

**для підготовчих груп дитячих шкіл
мистецтв та музичних шкіл**

Київ-1996

Ритміка і танець: Програма для підготовчих груп ДМШ і ДМШ. -
2-е вид. - К., 1996.

УКЛАДАЧ - Л.Ю.ЦВЕТКОВА, доцент Київського інституту культури

РЕЦЕНЗЕНТИ - Г.А.Берегова

Д.Б.Шилова, зав.хореографічним відділенням Вісцер-
ківської школи мистецтв

ВІДПОВІДАЛЬНИ ЗА ВИПУСК - В.Г.Давидов, канд.мистецтвознавства
Л.М.Нестеренко

РЕДАКТОР - Л.В.Московченко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.

До підготовчих груп шкіл мистецтв і музичних шкіл приймають дітей віком 4-6 років. Діти цього віку загострено сприймають навколишній світ, тому їхнє сприйняття краси рухів, краси буття закладає підвалини для майбутнього естетичного виховання й художньої освіти. Саме в ранньому віці формується таланти до певних видів мистецтва, і до хореографії зокрема.

В підготовчих групах необхідно розвивати увагу учнів. Для цього 10-15 хвилин уроку слід присвятити вільній імпровізації під музику, втілюючи її характер, метро-ритмічну структуру, настрій. Рекомендується прослуховувати програмні твори українських, російських і зарубіжних композиторів, щоб потім в образах проаналізувати динаміку й характер музики, пластично виразити музичний образ, знайти аналогії в образотворчому мистецтві та поезії.

Рекомендується активно використовувати ігрові ситуації, рольові ігри з елементами хореографії та ритміки, природно, з урахуванням вікових особливостей дітей.

Ритмічний тренінг в підготовчій групі складається з послідовної черги вправ, що практично й теоретично знайомлять учнів з особливостями метро-ритмічної будови музичного твору, а також сприяють розвитку навичок хореографічної праці /тренування уваги та пам'яті, розвиток орієнтування в просторі, координація рухів/.

Види навчальної роботи з ритміки напрощуд різнобарвні: ритмічні вправи з музичними завданнями, музично-ритмічні ігри, гімнастичні вправи, вправи з предметами.

Провідний тип уроку - комбінований, протягом якого види діяльності, запропоновані в програмі та інші, органічно синтезуються в навчальному процесі-грі.

Заняття з хореографії передбачають роботу над правильною поставкою, постановкою корпусу /виправлення природних вад/, елементарне виховання м'язового апарату, набуття навичок культури руху. Елементи танцювальної азбуки мають підготувати

дітей виконання простих етюдів і танців.

Активізаціі уваги й творчих здібностей дітей може сприяти й самостійне фантазування та відлення завдань з певних тем. Ці завдання на уроці мають коригуватися вчителем, а саме: виправляти неадекватно підібрані рухи, опісля з класом шукати рухи та дії, що найкраще чином відповідали б характеру обраної музики.

Синтез хореографії з іншими видами мистецтва, їх опільна мистецька природа, близькість до скульптури та графіки, театру - завдання в колі уваги вчителя.

Тема I

Характер, темп, динамічні відтінки.

Вміння слухати музику, визначати її характер /веселий, сумний, енергійний, святковий/, темп /дуже повільно, повільно, помірно, швидко, дуже швидко/, динамічну насиченість /гучно, сильно, тихо, слабо, поступове зростання сили звучання, поступове послаблення сили звучання/.

Навички та вміння виконувати рухи в різних темпах.

Передавати характер і динамічні відтінки, побудовані на основі музичних фрагментів з яскраво вираженою динамічною структурою.

Вміння почути, запам'ятати та передати в русі музичні особливості.

ТЕМА 2

Форми музичного твору: одночасна, двочасна.

Музичний вступ.

ТЕМА 3

Метр, тривалість, ритмічний малюнок, акценти. Закріплення матеріалу, визначеного на "Музичному вихованні"

Вміння визначати розмір музичного твору: 2/4, 3/4, 4/4.

Визначення диригентського жесту як засобу визначення музичного розміру фрагменту, сильну й слабку долю, характеру й динамічних відтінків музики.

Перехід до свідомої реалізації простих ритмічних малюнків, що складаються з восьмих, чвертей, половинних та цілих нот.

Музичні акценти та вміння їх виділяти.

ТЕМА 4

Маршева та танцювальна музика

Особливості танцювальних жанрів: вальса, польки, галопа.

Слухання й аналіз музики.

Завдання на композиції й виконання ритмічних малюнків /4 такти по 4/4/

ПРОПОНОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Українські народні танці
Р.Глієр. Маленький марш
А.Гладковський. Маленька подорож
М.Крась. Весела людина
Л.Бетховен. Концертанс
Ф.Шуберт. Марш
Ф.Шуберт. Екссес
Ф.Гессек. Гавот
Українські народні пісні
Російські народні пісні

ВІПРАВИ НА ОРІЄНТУВАННЯ У ПРОСТОРІ

Маршировка у темпі та ритмі музики, кроки на місці, навкруги себе, вправо, вліво.

Фігурне перешикування : з колони в шеренгу й навпаки; шиквання в колону по одному, по два й навпаки; у коло просування по колу за годинниковою стрілкою, проти стрілки, його розширення та звуження; перестроєння з одного кола в два й навпаки.

Танцювальні кроки з фігурною маршировкою.

ТАНЦУВАЛЬНА АЗБУКА

І. К Р О К И:

- побутовий в різних музичних розмірах та в комбінаціях на різні музичні тривалості;
- танцювальний з носка на 4/4, 2/4, 1/4, 1/8 і в різних комбінаціях;
- кроки на наслідальцях з кріпко витягнутими колінами;

- з носка на наслідальці з високим під'йомом коліна вперед.

2. ВІГ:

- з високим під'йомом колін вперед;
- легкий біг на 1/4 в різних ритмах і темпах у межах одного завдання.

3. ВІПРАВИ ДЛЯ ГОЛОВИ:

- повороти голови;
- нахили голови;
- переведення голови.

4. ПОЛОЖЕННЯ РУК:

- на таліі;
- спереду, зверху, збоку, проміжні: спереду - в бік, зверху- збоку;
- на спідниці /для дівчат/.

5. ЕЛЕМЕНТИ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ /на середині/:

Позиції ніг - I, II, III, IV.

Демі-пліє - за I, II, III позиціями.

Батман-танцю - вперед, у бік з I вільної позиції.

Батман-танцю з демі-пліє - вперед, у бік за I вільною позицією.

Релеве - за I, III вільними позиціями, за IV позицією.

6. ЕЛЕМЕНТИ НАРОДНОГО ТАНЦЮ:

Танцювальний крок на 1/4.

Змінний крок.

Стрибки на двох ногах за IV позицією.

Перескоки з однієї ноги на іншу з відриванням ноги вперед з витягнутим носком.

Український танець за вибором викладача з застосуванням вивчених елементів.

7. ЕЛЕМЕНТИ ІСТОРИКО-ПОБУТОВОГО ТАНЦЮ

Па польки.

Па галопа.

8. ТАНЦОВАЛЬНІ ЕТЮДИ

Танцювальні етюди, побудовані на простому танцювальному й змінному кроці в різному характері та ритмі.

Танці, побудовані на підскоках, галопі, кроці польки типу "Чебурашки", "Вальсу квітів", "Ладунки", "Хороводний танець".

Уроки ритміки в музичній школі та школі мистецтва мають проходити у веселій ігровій формі. Творчість викладача має для таких ігрових уроків вирішальне значення.

Уроки "Ритміки та танцю" можуть вестися як професійні хореографи, так і музиканти-теоретики з мінімальною танцювальною підготовкою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базарова Н., Мей В. Азбука класического танца.-Л., М., 1983
2. Бондаренко Л. Ритміка і танець. - К., 1976 /та ін. вид./
3. Бирченко Т.Р. С песенкой по лестнице. - М., 1983.
4. Василенко К. Лекція українського народно-сценічного танцю.- К., 1968
5. Коморова Е. Методическое пособие по ритмике. - М., 1963, 1973.- Вып. I, II
6. Руднева С. Флж В. Ритмика. Музыкальное движение.- М., 1976.
7. Яновская. Ритмика. - М., 1979 /та ін. вид./